

مجموعه اخبار
اداره خانی بک اوغلده جاده کیرده نومرو 70

MEDJMOUA-I-AHBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau: 65 Grand'Rue de Péra

65 Բարաթխանեմիդ Պէյոշուլունա շատտէի քէպիրտէ Ն. 65

Սէնթիլի բէշն 120 = 6 ՊԵՇԵ 60 = 6
իւր բոսթա իւնթէթի 80 = շէնթ բոսթա
շուրուշ տուր
Տէրճ իւնթէթի իւնթաթ իւնթաթ բազը
լըք օլունուր
Ղազնթաթա միւթէլլիք իւնթաթ իւնթ
8. ԹՕԼԱՅԵԱՆ միւրաճաթ օլունա

ԱՍԻՍԻՆ 12 ՅՈՒՆԻՎԵՐ

ԱԶ ԳԱՅԻՆ

ՄԵՈՑ ԿԵԱՆԻՆ

Գ.

(Շարունակութիւն)

Մշոյ Կաթողիկէ թեմն Կարնոյ եպիսկոպոսի իշխանութեան տակն էր տեղւոյն հեռաւորութեան պատճառաւ անշուշտ ինչ ինչ գիտարութիւններ կրելով Մուշ բազմ չունեցաւ արժանանալ իւր թեմական եպիսկոպոսաց միոյն այցելութեան: Հանգուցեալ բարեխիտաակ Արհի Սէլվիսեան և Արհի Մելիքեաններն ազգեցիկ եպիսկոպոսաց ժամանակը Մուշ կը կառաւարուէր պարզ փոխանորդի մը ձեռքով: Փոխանորդ հանգուցեալ Զարարեան վարդապետ տեղացի ըլլալով և օրինական մուրախաւութիւն չունենալով, նուազ կամ ոչինչ ազգեցութիւն ունեցաւ: Ամենայն տեսակ ինքնաբերական ժողովուրդն և կրթական ու բարոյական կեանքին ոչնչացումն նըկատելով և գուշակելով, միշտ ահա ու վահով կը տառապէին ծերունիքը: Այս վերոյիշեալ Արհի եպիսկոպոսունք Մշոյ թեմին ալ եթէ ցուցնէին այն խնամքներ, ինչպէս կը ցուցնէին Կարնոյ թեմին, այսօր Մշոյ ժողովուրդեան վիճակն թերեւս քիչ մը տարբեր ըլլար: հեռաւորութիւն, դրաւոյ պակասութիւն, ժողովուրդեան խիստ յետամնացութիւն զինքն այս լքման դատապարտեցին:

Լքեալ ժողովուրդեան մը իրաւացի հաւաքանաց ձայնը հանգուցեալ վաւեր ծիրանաւոր Կաթողիկոսի, Հասունեանի ակնշն հասաւ, հասաւ և գորովեց անոր բազմազուծ սէրն ալ: Հասունեան լսեց և գիտեց, սակայն այդ կողմից ինչ հաւաքանաց գործնական արձագանգ տան ուրիշ վեհագուռի մը պահուած էր:

Ժողովուրդն ալ այս մասին անտարբեր չմնաց: Ներկայացուցիչներ դիմեցին ի Պատրիարքարան և իրենց փափաքանացը և պիտոյքին գործադրութիւնը խնդրեցին:

Վերջապէս ժամանակիս գերարթուն և խնամող Հովին մեր Ամեն և Գերբը: Սահմանաւ Կաթողիկոս Աղաբեան, խոստացաւ և չուտով ալ փութաց լրացնելու Մշոյ թեմին իղձն և պէտքն:

1884ին ընտրուեցաւ և ձեռնադրուեցաւ Մշոյ անդրանիկ եպիսկոպոս Արհիպատիւ Յարութիւն Վ. Ճամբեան: Անկարագործի է այն ուրախական խնդրը զոր Մշոյ գիւ-

ղորէից ժողովուրդը ցըցուց Արհի Ճամբեան Յարութիւն գերապայծառ իրենց անդրանիկ եպիսկոպոսին ի Մուշ ընդունելութեան միջոցին: Արհիպատիւն ի Մուշ համեմով ամենայն եռանդեամբ սկսաւ գործել, քարոզելով իւրատելով, կանգնեց ի Մուշ եպիսկոպոսարանի մը որ այդ նահանգին մէջ առաջինն է:

Ճամբեանի գերապայծառ ինչ եռանդեամբ գործելը տեսնողը միայն կրնայ գնահատել: Պարտի փափկութեանց մէջ ծնած և սնած Մշոյ շեռուցիչ արեգական առջեւ չորս ամիս տնընդհատ հովանոցը գլխուն աշխատաւորաց վրայ կը հակէր, կը չափէր, կը ձեւէր: Ստոյգն ըսելով գործիս վրայ մեծ տպաւորութիւն ազդեց երբ առաջին անգամ ի Մուշ եկաւ, գտաւ զինքը նորայէն առաջնորդարանի աւերակաց մէջ, և երբ ծնւադիր մերձեցաւ ի համարոյ աշոյն, ապուշ կրթեցաւ տեսնելով անոր փափկիկ ձեւերը: հոգոտ մոխրոտ: Բայց աւագ Յարութիւն Ճամբեան գլխով տարի մը մնալով ի Մուշ ի Պոլսի կը մեկնէ և անտի ի Հռոմ, և յետոյ իր հրաժարականը կուտայ:

Խեղճ Մշեցիք որչափ որ յանկարծակի եկան և սաստիկալ ցաւեցան Արհ. Ճամբեանի հրաժարմամբ, սակայն մեծ յոյս ունէին ներկայ Գերբընիկ Կաթողիկոսին հաստատաւոր խոստմանը վրայ: Հազիւ տարի մ'անցաւ Մշոյ աթոռը թափուր մը նալուն, չնորհեց Հոգեւոր Տէրն եպիսկոպոս Մշոյ գլխին: Յովհաննէսեան Յովհաննէս գերապայծառը: Մշեցիք միւթարուեցան Արհի Յովհաննէսեանի մատուցանել իրենց որդիական անկեղծ հպատակութիւնը:

Արհի Յովհաննէսեան վարձու բընակարաններու մէջ թափառելու անհանգստութիւն չունեցաւ, ինչպէս ունեցեր էր Արհ. Ճամբեան: Արհ. Յովհաննէսեան քաղաքական տեսակէտով եռանդեամբ գործեց և Մշեցւոց սիրելի եղաւ, և մանաւանդ երբ ամենուն փափաքելին սկսաւ լրացնել, այսինքն եկեղեցի շինել: Եկեղեցւոյ հիմնարկէք յաւջող հմայիք սկսաւ: Գեղացւոց սայլերը գէլ գէլ կը հրէին դիրար եկեղեցւոյ բար աւագ բերելու համար: Եկեղեցւոյ շէնքն հսկայաբայլ կը յառաջէր և ընդհանուր եռանդեան դիմաց չէր դիմանար: Բայց գիպուածի մը պատճառաւ Յովհաննէսեան գերապայծառ դարձանուելու և ի Հռոմ, ելլալու հարկն զգալով Պոլսի գլխաց և ամիսներէ ետք լրագրէր գուժեցին անոր հրա-

ժարումը: Խեղճ Մշեցիք երկու եպիսկոպոսէ զրկուեցաւ, Աստուած երրորդէն պահէ:

Մշեցիք իրաւապէս սաստիկ ուրախացաւ, արժանապէս ալ ետքը լացին: Երկու գերապայծառն ալ արթուն էին: Կարող և գործունեայ, Մշոյ անթիւ պիտոյից միակշարմար եկեղեցականներ, քան զոր կարելի չէր առաջարկել վեհագործ կողմէն և ընտրել ժողովուրդեան կողմէն: Սակայն Մշոյ Կաթողիկէ ժողովուրդն սխալ ըմբռներ էր եպիսկոպոս ունենալու պայմաններն: Եպիսկոպոս մը նախ հոգեւոր հովիւ է և ապա ազգապետ, երկու պայմանաց մէջն ալ ինչպէս պարտքեր կան կատարելու, իրաւունքներ ալ կան պահանջելու, ժողովուրդեան կողմէն ամէն ընդհանուր և մանաւոր կարելին պահանջուեցաւ եպիսկոպոսներէն, և կատարեցին եպիսկոպոսներ: հետզհետէ սաստկացան պահանջները տակ ընկնուին օկատեցին: Որովհետեւ պարտք չէր որ պահագուշակուէր մը չափաւորեալ իր ամէն իրականց մէջ առանց ժողովուրդեան սիրալիր օգնութեան, ձեռնտուութեան և չնորհապարտ երախտագիտութեան գոհացնելու ազգի ու է պահանջներ, և լաւ ըմբռնելով որ Մշոյ ժողովուրդն դեռ անկարող է հասկնալ թէ յանկարծ ինչ պարտաւորութիւնն այս և այն պատճառաւ լաւ համարեցան հրաժարի...:

(Շարունակելի)

Մուշ, 15 դեկտ. 93

Ստեփան Վ. Չոհրաբեան

ԽԱՐԻՃԻՆԵ

Մատրիտէն էֆրէնէն յունվար 18 թարիխիւն պէր վէճէի ամի եաղըմը տըր:

Բէլաեո նամ գրելը իւր Բէլա-Բէճէնթէ, Ալֆոնս 12, Բէլա. Մէրչէ-տէս վէ Լուգոն նամ գրուագէթը լէրտէն միւրէքքէպ իսթանիա տօնանմաւ տըրն Մէլիաեա վաւըլ օլմուշ, վէ ճուստ սապահը Մէլիա-տան հարեքթի իթմէք իւրէ պուադչամ մարէլալըն րաքիպ օլաճաղը Վէնատիթօ գրուագէթը իւրէ ֆազալ իւթէճէլի մուգարէր պուլունմուշ տուր:

Մարէլալ թանճէրէ ուղղաւանա-րաք, յունվար 21 տէ Մաղականա վաւըլ օլմաք արգուսիտէ տիր, վէ իսթանիա էլիսի մարքի Բօթէսթա իւթ մուխապէրէ իթմէք իւրէ Կի-ճէնի օրատա կէշիքէճէ տիր, Վէ-

նատիթօ վէ Լուգոն գրուագէթը լէր Մաղականա գալըպ, տօնանմաւն պաղըլէսի, հէյեթի սէֆարէթին նաստա իգամէթի էսնասընտա Ալէքիւրաստա տուրաճաք տըր:

Ինկիլթէրատա հարպ սէֆիւնէ-էրինն արթըրըմաւ ինչ պիր խալի մուպահասալար ճէրէեան իթտիքտէն սօքաւ, չիմտի տէ գուլվէթի պէրիէնն թէգէթի իւրգուսնուտան պահս օլունմաեա պալանմըյ տըր: Ալիքէն Լօնտրան պիր գըլիւպինտէ ագա օլունմա պիր իճթիմատէ, սըր Ճօրճ Շէնէյ, Ինկիլթէրա մէմալիքինն միւտաֆտաղ հագքընտա պիր նութք իրաթ իթմի տիր: Միւմալիէյ օլունմա միւտաթ իրաթ մէմալիքինն պուլունմուշ օլունմա, էմբրիւնէն էն բարաք գէմաննտա Հինտիսթան հիւքիւմէթինն նէվիմա հարպիէ նաղըլ օլմուշ, վէ Ինկիլթէրա Մէլիսի մէպուսաննտա Օգաֆօրտ չէհէր մէտուտուտու իսթա իթմի տիր: Միւմալիէյին իրաթ իթմի նութքուն իւրախասը պէր վէճէի ամի պէեան օլունմուշ:

Ինկիլթէրա Սօլթիւրալի վէ Ալֆրիքա միւսթէմիքեթիւնա, վէ դարպի վէ շարքի Հինտիսթան գըլթալարնա թէճալուգաթա հէտէֆ օլաճաք պիր վաղիքէթտէ պուլունմաւըլը կիպի, օլաւ օլաւ մէմալիքի միւսթէմիա Ամբրիքա թարաֆընտան թէճալուգ իսթիմէսի միւսթէմիլ օլաւ Գանատատա տալի ճիտտի մուխաթարալար մէլհուգ տէյլ տիր, լաքին պու վաթի տէվէթին էն գալիք ճէճէթի պիգըլթ Պրիթանիա տալարը տըր:

Գուտալար 35 միւսթէնուֆուսու հափի օլաւալարը հալտէ, եալընը 110,000 նէֆէր ասաքիւր մունթաղամաւ մալէք տիրէր քի, պու ճիւղի միգտար աւքէրին անաղ 60,000 նէֆէրի էմրի թէճալուգիէ հասր օլունապիլը: Ինկիլթէրանըն հէմսն Ֆիւլմէնք, Բուսնիա, հաթթա Պուլկարիսթան օրտուլարը գաւտար պիր օրտուեա մալիք օլմասը ճալիք մի տիր: Ինկիլթէրանըն եալընը հիւսու մուխաթաւ րասընա գարըլը քէնտիքի թալիթը թէճիւնտէ պուլունտուլմասը քեաֆի օլմաեղպ, հիւնի հաճէթտէ, սիւշմէնի քէնտիսինէ հիւսու իթմէք իսթիմալինէ մահէլ վերմէք իւրգրէ, մէմալիքի էնէպիէտէ մուսմէլաթ վէ հարաքեթըլ աւքէրիտէ տալի պուլունապիլի տիր:

Բուսիա մուհարէպէ գէմաննտա

20 միլիոն պէսիկը չքաղարարութիւնը Տիմէք տիւնեան տան պիւրիսի սիւն վարիւնք Բուսարա արտ տիր 2ը-դան սոն պահարտաւ Լէհիսմանըն 35,000 նէֆէր սիւարիւնքի Ժէնէրալ Կուրգոնուն գումանտար թափթըն-տա պիր ալ գատար թալիմիթմիլ-լէր տիր Գու թալիմիթմիլ Էսիւ-միւզտէքի իւք պահարտա իճրա ի-տիւնէնքի ըրվանէթ օլունան տա-հա մուհիմմ թալիմիթմիլ նիւմունէ օլաճաք տըր Կարչալիւ, Գիէֆ վէ Վիլնանըն ասքէրի տալիւնէրի-տէ մէվճուտ օլան պիւնիւմէ սիւա-րի ասքէրի իմքէրաթօրուն հու-զուրրնտա իճրաի թալիմ իտէ-ճէքլէր տիր Գու թալիմիթմիլ պիւ ճիւմէ ասքէրի գումանտար իմ-քէրաթօրուն տալիւնէրի մախուսէ-սի իւզէրիւնէ հազըր օլունանադ-լար տըր Բիվանէթէ նէհարէն, Բուսիա էրքեանը հարպը ումուսի-սի Բուս սիւարիւնքի նիւմունէ թօքճուլարն մուսվէնէթիլլէ մու-հարէպէրտէ պուլունուպ, իհրազը մուզաֆֆէրիւնէթ իտէպիլէնէքլէրի-նի իսպաթ իթմէք իսթմէք տիր Եսիւ

Օտէսա իմանընտա պուզար էվ-վէքի կիւնտէն պէրու թէմամէն չէօգիւմիւն տիր Եսիւ

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Վիեննա 22 յունիւ-Ավսթրո-Հոն-կուազ պանգարը ըսգոնթօ ֆիւա-թընը 100տէ 4 պչա թէնդիլ իթմիլ տիր Եսիւ

Պէլլիւտա-Կրու իւզապիւնէթօրու-նուն իսթիֆաթը, գրալ Միլանըն գրուտընէ համլ օլու-նուեթը Գրալ Միլան էսլէտէն պիր պչ ասաթ սոնրա պուրաեա մուվա-սըլէթ իտիպ, մախուսէր գրալ Ա-լէքսանտր իլէ պիր գաչ տէֆա էօ-բիւմիւն տիր Եսիւ

Օճէք զագէթասընըն պէնանընա կէօրէ, գրալ էսլէտէն սոնրա հէր իւչ ֆըգրանըն վէքիլէրիւնէ նէգտիւն տալիւն իթմիլ տիր Սգուրչիւնա մէ-լիսիւնի իճթիմաթ թէնէթիլլէ օլունմուչ տուր Եսիւ

Բարիս-Սիւմըն չըմալիւնէ պիր հիւքիւմէթի պիթարաֆանէ թէնքի-լիւն տալի Թրանսա իլէ ինկիլիթէր-րա արասընտա ճէրէնան իտէն միւ-զաքէրաթ հիւսնի սուրէթիլ տէվլամ իթմէքտէ օլուպ, նէթիւնէր մաթլու-պէնիւն հուսուլի մէմուլ օլունգու նիմ ընսի սուրէթտէ մէմուլ օլու-նուեթը Եսիւ

Բոմա-Ալէլուսուս մահվալը մա-լիւնէ հագգընտա էնիլիւնէթ հասըլ օլունչ տուր Էհալի էնիլիւնէթ սան-տըքլարընա ագչէ իթմսընա պաչ-լամըլ տըր Եսիւ

Պէրլին-Միւթթէֆիգաի Ալմա-նիա մէճիլի իտարէսիւնտէ շարապ-լարտան ալընան ընսմիւն արթըրը-մասընա տալի մէվճըրի միւզաքէրէ-նէ գոնուլան գանուլ լաիհասը թէ-գէքէրը օլունտուղու էնանտէ, Վիւրթմէպէրկիւն ընիլի վիւքէլուսը շարապ իմալիլլէ թէնալիւն իտէնիւ-րին ահվալը գարուրէթիւնէ մէպիւ, գանուլը մէքէրու, օլունգու կիպիւ

եանի պիւա թատիլաթ զապուլ ի-տէմէնէնէկիւնի պէնան իթմիլ տիր Ալմանիա իմքէրաթ օլունգունըն մա-լիւնէ միւսթէնարը ճէվապէն Վիւր-թէմպէրկի հիւքիւմէթիւնի պու սը-րատա իպրազ իթմիլ օլունգու մուա-մէլէնիւն իսպիւսանէ վէ նամուսթէր-վէրանէ իտուկիւնի սէօլլէմիլ տիր Եսիւ

Իմքէրաթ օլունգու իսպիւսիւնէ նա-զըր տալի քէլամա աղազ իլէ, Վիւր-թէմպէրկի ընիլի վիւքէլուսընըն հիւ-քիւմէթի մէվպուէսիւնի շարապ մէ-սէլէսիւնտէ օլան ֆիւքը վէ ընիլի վապթիլլէ պաչ վէքէլալէթէ իսպար իթմիլ օլունգու կիպիւնիւն տիր Եսիւ Մալիւնէ միւսթէնարը իլէ միւսմա-լիւնէ իսպիւսիւնէ նազըրը, թէնէթիլի միւզաքէրէ ֆալտէսիլ օլունգու պէնան իթմիլլէրիւնտէ, թէնէթիլ թէքիլի րէտա օլունուպ, շարապ գանուլ լաիհասը գոմիսիւնա հէվալէ իտիլիլ տիր Եսիւ

Հիւքիւմէթ, կիւմիլ մատէնի ֆի-եաթընըն թէրազ գըլը իլին իթթի-խազ լազըմ օլան թէտապիր հագ-գընտա ումուլը մալիւնէ, թիւնէն-րիւնէ վէ սէնաիւնտէ մէհարէթի օ-լանլարա ահասը սէրվէթիւն ըն-լէրիւնէ միւրաճաթ իթմէկի թէ-գէքէրը իթմէքտէ տիր Եսիւ

Բոմա-Բիվանէթ օլունտուղունա նէգարէն, հիւքիւմէթ տիւնէնը զալը մուսթազամանըն թէնալիւնէսի իլին պիր մուսմէլլէ սարաֆիւնէնիւն իճրաթը զընընտա, պիր Թրանսը գէյնէթի սարաֆիւնէսի իլէ միւզա-քէրաթ կիւրիւմիլ տիր Եսիւ

Վիեննա-Լանտէր Պանգ տիրէք-թօլլարընտան պիրիսի Ասթէրաթմ գէ Էսթարաթա սըլէտէնէնէն տ-գիմէթ իթմիլ տիր Եսիւ

Միւսթէնարը իլիպու ագիմէթի Պուլկարիսթան իսթիգրազը ճէտիտի թահվիլաթընըն մուսմէլլէ իսթա-ճիւնէսիւնէ իլիլիւք իթմէք իւզըն Վիեննա պանգարընա Անկիւ-Հօլան-տէք պանգարըն սիւտիգարը պէյնիւ-տէ տէրտէսթ պուլունան միւզաքէ-րաթ միւթէալիլլէ իլիլ Եսիւ

Ս Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Ե

Տիւն մալիւնէ նէգարէթիւնտէ, մալիւնէ նազըրը բաչա հագգէթիւնիւն թահթը ըրեաթթիւնտէ մէմուլիլլէ մալիւնէտէն միւրէքէպ պիր գոմիսիւն իճթիմա իթ-միլ տիր Եսիւ

Պանգը Օսմանիւնի պէհէրի 5 էր լի-րալըք օլարազ 400 պիւն իրալըք պանգ-նոթ իսթաճը մուսմէլլէսիւնէ թէնէպ-պիւս իտէնէկիւնի Լէվանթ եազընտ Եսիւ

Վիւրուտի եազըն օլան 310 սէնէսիւնտէ պանգը Օսմանի վասթարընա իլիպ օ-լունանադ մաալարըն միգտարըն միւ-պէյնիւն բուսուլարըն սուրէթի սա-հիւնէ վէ մուսթազամէտէ պուլունմասը-նա տիգգաթ վէ իթիւն օլունմասը Մա-լիւնէ նէգարէթիւնտէ լազըմ կէլէն մա-հէլլէրէ իշար օլունմուչ տուր Եսիւ

Թահվիլաթը Օսմանիւնէնի իթալիալը համիլլէրի ալաֆ, փետրվար 25 տէ Բօ-մա թիւնարէթ օտարընտա պիր իճթիմա-տէ Բուսմէլլէ չըմէնտըքէրի թահվիլաթը սուրէթի մախուսէտէ մէվճըրի միւզա-քէրէնէ գոնանադ տըր Եսիւ

Բիւլ ֆիւսթընըն 12 զուրա թէնգի-լի իրատէի սէնիւնէ իգթիլլէսընտան օլ-

տուղու Մալիւնէ նէգարէթիւնտէն Եսիւն-վիւնէթիւնէ պիւտիլիլլէ, վէ մահէլլիւն ճէ օլ վէնէլլէ մուսմէլլէն պաչալլէմըլ տըր Եսիւ

Սըրպիա գապիւնթօսուլըն իսթիֆա-սը պիւթիւն էվրօթա պօրալարընտա ումուսմէն էսհամ վէ թահվիլաթա թիւս-սիր իթմիլ տիր Եսիւ

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Ե Է

Ր Է Մ Մ Ի

1309 սէնէսի քանուլը սանիսի իպ-թիտարընտան իթիպարէն էնէպիլլէր հագգընտա տալի մէրի իւ իճրա օլմաք իւզըն, էվլէլլէն իլան իտիլլէն տալիա ընսի գանուլնամէսիւնի էնէպիլլէր հագգընտա մէվճըր իճրաթի լազըմ կէլմէ-սիւնէ մէպիւ, գանուլնամէսի մէվճըր-ըն 7 քանուլըն էվլէլլ սէնէ 309 թա-րիսիւնտէն իթիպարէն իւչ ալ նիհանէ-թիւնտէ մէվճըր իճրաթէ վազը խուսու-սընա մէճիլի մախուսու վիւքէլա զա-րարընա պիւլիսթիգան իրատէի սէնիլէր հագգէթի Բաաիլահի շէրէֆաստըր օլ-մուչ, վէ իգթիլլէ իտէնիլլէ իճրա թէպիլլաթ իտիլլէ օլունգու իւս-նընա իպթիտար զընտըր Եսիւ

Պահրիւնէ նէգարէթի մուհասէպէ-ճիսի Պէհա պէյ էֆ, հագգէթիւնի-նէ ուլա էվլէլլիւն նէգարէթի միւ-չարիլլէնա մէքթուպի գալէմի միւ-տիրի Թազըլ էֆ-նէ ուլա սանիսի իտարէի Մախուսէ մուհասէպէ միւտիլի թէվֆիգ էֆ-նէ սանիլէ միւթէմալիլ իւլաթպէլլէրի թէվճիւն Թրանսա մէմուլիլլէ օլունգու մէ-սիւնէ ճէմիլլէթի թըպիլլէ քաթիլլէ իտիլլէ Տր-Բէրթէրօնա 2նէսի, վէ Ալիօր պալիթար մէքթէպի միւտիլլէ վէ մուսթիլլէ Մ. Սաքարօնա 3իւն-ճիւ, վէ Սէն Լազար իսթալիսիւնէ-սի թապիլլէ Մ. Բարթէլէմիս իլէ Տար իւլֆիլլէն հագգըր քիւթիւ-պիւ Տր. Տօրօ վէ մուսթալլէթը ֆէնիլլէ մուհարիլլէ Մ. Շարիլլէ թապօրա կիւնէր Մէճիլլէ, վէ մէ-մուրիլլէթի մախուսէ իլէ Տէրի-սաաթէթի կէլմիլ օլան Տր. Օպէրի-նէ կիւնէր Օսմանի նիլանլարը իհ-սան պուլլուլ մուչ տուր Եսիւ

—Պիւքէրէ սէֆիլլէ Շարիլլէ բաչա-եա Սըրպիա հիւքիւմէթի թարա-ֆընտան 1իւնի վէ մալիլլէ մէքթուպ-ճուսու մուսթիլլէ թալիսար պէյ էֆ-նէ վէրիլլէն 3իւնիւն ըրիւթպէ թապօլմ նիլանըն գապուլ վէ ի-ճապընտա թաալիլլէ միւսաաթէի սէնիլլէ էրգան պուլլուլ մուչ տուր Եսիւ

—Սաալարաթ հագգէթիլլէրի ըա-հաթըլլէք սէպէպիլլէ տիւն վէ էվ-վէլլէ կիւն մաթամը սաալիլլէրի թէնիլլէ իտէմէլլիլլէ տիր Եսիւ

—Մէմուլիլլէթի մախուսէ իլէ Պէրիլլէ կիլմիլ օլան ֆէրիք Շա-քիլլէ բաչա Պէրիլլէթի մէմուլիլլէ թիլլէ իլմալ իթմիլլէ սոնրա Մաուզըր ֆապիլլէսընտա հիւքիւ-մէթի Սէնիլ հիսապընա օլարազ իմալ իտիլլէթտէ պուլունան թիւ-ֆէնէլլէրի մուսթիլլէն իլին տիւն Օ-պէնտօրֆա կիլմիլ տիր Եսիւ

Ալմանիա իմքէրաթ օլուն թարա-ֆընտան միւչարիլլէ Պիւրօն տը Բրիւս նիլանըն 1իւնի ըրիւթպէ-սիւնտէն պիր գըլմաթ իթմ օլուն-մուչ տուր Եսիւ

—Տէրիսաաթէթ էմթաալի տալի-լիէ կէօմիլլէ էպիլլէսիւն 17,600 զրուչ սարֆիլլէ թաալիլլէ իրա-տէի սէնիլլէ շէրէֆաստըր պուլլու-մուչ տուր Եսիւ

—Ինկիլլէրիւն Տէրիսաաթէթ սէֆիլլէ ճէտիլլէ Սըր Ֆիլիք Գրի-նիւն ալաֆ յունվար 28տէ շէհրի-սիլլէ միւթէվէնէն Լունտարտան հարէքէթ իտէնէկիւն լէրվի տիր Եսիւ

—Բարիստէ ագտ օլունանադ սըհ-հիլէ գոնկընիւն տալիլլէ իւզըն Ալմանիա իսթալիսիւնի թաալիլլէ օլ ճանիպէ ալմէթ իթմիլ օլմալլէ, եէրիլլէ վէքէլալլէ Մ. Ժան Ա-տաալի թալիլլէ իտիլլէ տիր Եսիւ

Մէքըրի գոնկըն իճթիմաթընա ալաֆ, փետրվար 7 է թաալիլլէ ի-տիլլէսիլլէ Ինկիլլէրա տէվլէթի թարաֆընտան թալլէպ օլունմուչ տուր Եսիւ

Տէվլէթի միւչարիլլէ իւս իրանըն ահվալը օրհնիւնի նազարը տիգ-գաթա ալարազ, Հինտիլլէն օս-կրէսիլլէ պիր մուրաթիսա կէօնտէ-րէնէք իլիլ Եսիւ

—Կէլէն քէնչէն պիւս վէ ճուսա կիւնիլլէր Ալման վիւսէթիւնտէ 2ի-նէ նամ գազանի Տր. իւլմէր գա-րիլլէսիւնտէ վուգուի եազըլմըլ օլան զէլլէլլէտէ 22 իւսնէ, 1 ճամիլ, 1 տամ քիւլլէն երգըլմըլ, վէ 13 իսա-նէ գըմմէ խարապ օլուպ, Գէլի գա-րիլլէսիւնտէ տալի 2 իսնէ քիւլլէն, վէ 1 ճամի իլէ 5 իսնէ գարմէն եր-գըլմըլ, վէ եալընը 1 գատըն իլէ 1 չօճուք ճէրիլլէստար օլմուչ տուր Եսիւ

ԳԱԼԱՌԱ ԲՕՍԹԱՌԱՆԵՍԻ

Գալաթա բօսթալիսիւնէ վուգու պուլան 809,000 քիւստը զրուչ սուր իս-թիլլէսիւնտէ տալի Բօսթալիսիւնի մէք-քիւր միւտիլլէ Բէթալի էֆ, իլէ մուհա-սէպէ մէմուլ վէ սանտըք էմիլի ճէ-մալ էֆ. ալլէլլէն թէնէկիւն վէ Բօս-թա նէգարէթիւնէ իգաթ օլունան թապիլլէ տալաթը էվլէլլէ կիւն Շու-րաի տէվլէթ պիտաթէթ մահքէմիլլէ, նէգարէթի միւչարիլլէսա վէքիլ Պա-րիլլէն էֆ. իլէ թարաֆէյն հագգըր օլ-տուգըն հալաթ իւլլէթ օլունարազ, միւսթիլլէ Բէթալի էֆ-նի իսթիլլէ-պըլլա իլլալ օլունմուչ, վէ տիլլէրէ-րիլլէ իսթիլլէպը յունվարըն 17 նէր բազար իրթիսի կիւնիլլէ թաալիլլէ գը-լընմըլ տուր Եսիւ

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻԵՆ

Թունվար 9 տան 10 ա գատար շէհրի-միլլէ էսկի միւսապարտան եալընը պիր քիլի վէֆաթ իթմիլ, վէ 10 տան 11 է գատար 2 միւսապ վէ եէնիլլէ 1 վէ էսկիտէն քէպա պիր վէֆաթ վուգու պուլմուչ տուր Եսիւ

Բազար կիւնիլլէ իտիլլէտէ երալընմ սօգալընտա պիր գատըն գօլրաթա թու-թուլալ, իսնէսի գօրտօն ալընա ալ-ալընմըլ տուր Եսիւ

Պահը Ահմէր սէվալիլլէտէ, հաճի-լիք զէմուլնտա գարաթիւնա մէրքէլի օլան Ալունտա պիր թէհաֆիլլէսա-նէ ինչաթըն գարար վէրիլլէ տիր Եսիւ

Թունվար 5 տան 8 է գատար Գարա-քիլլէ քէյլլէրիլլէ գօլրաթա 30 քի-լիլլէ վէֆաթ իթմիլ օլունգու Նըքըլմըլ տան պիւթիլլէ տիր Եսիւ

ՏԻՐԻ ՏԻՐԻ ԵՄԵՄԵՐ

Բէթրէսպուրկա եազըն Սապլինա նամ քէօյտէ տէհէթիլի պիր դազա վուգու պուլմուշ տուր, Կէնճ վէ միւթէպէր պիր դատըն՝ սաշլարըն տէօթիւմէքտէ օլմասընտան սօլաեք տիւշարը քէտէր օլարաք, պիր տօսթ ունուն թափսիէսիյլէ սաշլարընը բէթրօլ կազըլա երգամեա պաշլամըլ, վէ պիր սապաշ պուլմուշէլէի ինրատէն ոսնրա, սաշլարընը գուրուլթմաք իւզըլ տաղընըք հալտէ պրաքարաք կիճէլիք ֆիւթանըլա օթուրմուշ, վէ կաքին բէթրօլուն շէտիտ գօգուսունտան սրգըլարաք, պիր սիկարա եազմըլ, ֆաքաթ օ անտէ սաշլարը թուլուլապ, ալէվէր իշինտէ գալմըլ, վէ եանընտաքի օտատա պուլունան զէվճի՝ զէվճիսիին ֆիդան ու ֆէրեատընը իշինտէք տէրհալ եարտըլմընա գօլուպ, բէք չօք ճահտ իթմիլ իսէ տէ, աթէշ հիւքմիւնիւ ինրա իթմէիկնէ սէօնմէիլ տիր, Պիշարէ դատընըդազըն հալի թարիֆի նազապիլ սուրէթտէ օլուպ, էլլէրիյէ կէօղլէրիին գաքամըլ օլմասըլա, եալընըք էլլէրի վէ աեազլարընտա ինսանըք հալի գալմըլ տըր, Պիշարէ գատընըդազ թարիֆ օլունմաք տէրհէտէ ճան շէքիւմէսիին տիւշար օլուպ, պէշինճի կիւն, թէմա միլլէ ազըլ պաշընտա օլարաք թէսիմի ուն իյէմիլ տիր:

ԲԵԼՊԼԵՐԻՆ ԱՐԱՊԱՆԱ
ԳՕԾՈՒԼՄԱԼԱՐԸ

(Լիէթ Ամէրիգա գօնօրօտունըն
րարթթօսունտան տէվսամ)

Շուրասը տախի ունուտուլմամաւը տըր քի, Պէլճիգալլար տիւնեաւտա էն զիեատէ թէմէտտիւն իթմիլ գալմարընտան տըրար քի, քէլպլէրին պու սուրէթլէ իսթիլտամը անլէրին թարիֆի մէտէնիէթտէք իթէրապ գլարընըն պիր նէթիւնի տիր, Շիւպհէմ եօգ տուր քի, պու շէհրիտէ օթուլ սէնէ ագտէմ արա պանա գօշուլմուլ պիր քէլպ կէօրիւնէ իտի, պու հալ խալգ պէյնիւնա պիր թաղըմ գիլլու գալը մուճիպ օլաճաք իտի, նէթէքիմ շիմտի պրիլմ մէմէքթիլիթիգաէ հալ պէօլլէ տիր, հալպու քի պիդտէ մէրքէպ վէ գալթըր նասըլ թանըլմըլ իսէ, քէլպ տախի շիմտի Լիէթ շէհրիտէ էօլլէնէ թանըլմըլ տըր:

Կէօրիւնիւ եօր քի շէտիտ պիր թէրպիւնէ վէ գալթ ու իտարէ ալթընա ալմազըլք վէ ուգուն միւստէթ աղըլարընտա աղըլըք թաղմազըլք ատէթի, պու քէլպլէրին վաշլի սէվքի թապիլթարընը մաղլուպ իթմիլ տիր, չիւնքի շիմտի անլէր, եապանըլար իւզէրինէ հալլամաք վէ սալտըրմաք կիպի հարէքթէլէրտէ պուլունմաեօլար, Պու քէլպլէր ալ գօլալմազըլըր հէնուլ պիւսպիլթիւն ունուլ թմալըլ օլտուգլարընտան, գուրնաք պիր արապաճը անլէրի սիւրաթլէ սիւրմէք իշին անլէրին պու թապիլթարտան իսլթիֆատէ իտիեօր, Լաքին անլէրին հարէքթէլէրին տաշա զիեատէ ճալպի տիգգաթ օլան ճիհէթիլք օեուլ գուգու բարէլմէք խուսուսունտաքի մէլլ ու հալթսլէրինին քեաթիլէն զալ օլմասը տըր, Շէհ-

րին եէրլիլէրի թէմիւնէ պէեան իտիեօլար քի, Պէլճիգատա քէօթէլէր շիմտի գօեուն գուգու թէլլի իթմէեօլար, պու իսլահաթ էկէր քէլպլէրին արապաեա գօշուլմալարընտան իլէրի կէլմիլ իսէ, պիլ տախի Ամէրիգատա հէք քէլպլէրի արապաեա գօշմաք արգուսիւնտէ պուլունմալընըք:

Անլէրին եէտիլիլիպ իշիլիլմէսին մասրաֆընա կէլինճէ, Ամէրիգատա հէք ըրմպիլը գալ ալթ սաղլաալը կիպի պիր գալ տա քէլպ օաղլամաք տա իսէ, կէթիլիլի պազարը պէսլէնիլմէք շարթըլա կիւնտէ 50 60 բարա տըր քի, ալթ էթի վէ էքմէք տիլէրին էսասը դրտասընը թէշըլիլ իտէր, հալպու քի պուլաաա, մահալը սալիէտէ օլտուլու կիպի պիր ֆալիլիա իշինտէ պիր եալթի քէլպ սաղլամաքըք պիլթիլ մասրաֆարք տըր, Նալլամազըլք մասրաֆընա կէլինտիքտէ, պու խուսունտալ ալթ սահալպլէրինէ պիւսեալք պիր մասրաֆ գաքուսու ալմըլ իլէն, քէլպ սաղլաեանլար պուլունտան տախի գուրթուլմուշար տըր:

Ալթարըն իսլահը ճիւլլէրի իշին արա սրա մէվլըր թէճրիւպէեք վաղ օլունմուլ օլան վէ պէսլէմէքիկէ տախի պուլունան հէք թէճրիւպէլէր շիմտի գօշուլ իշին գուլլանըլմազըլա խասսէթէն միւնասիպ քէլպլէր եէթիլտիրմէք իշին ինրա օլունմաքտա տըր:

Նիակարա շէլալէսի գուլվէթիւնին նաֆիլէ եէրէ դալպ օլուպ կիլթմէսինտէն տօլաեք Ամէրիգալըլարըն իդհարը քէտէր իթմէլէրի շիմտի ալթթա պիր մօտա հիւքմիւնէ կիրմիլ տիր, Հալպու քի հէք քէսին հէք կիւն կէօղլէ էօնիւնտէ նաֆիլէ եէրտէ գալ օլուպ կիլթմէքտէ օլան վէ Նիակարա շէլալէսիին մալթ օլտուլու գատար գուլվէթէ մալթ պուլունան պու գուլվէթ հիլ նազարը տիգգաթ ու իթիպաւրա ալընմալըլ տըր:

Տիւնեատա աղըր իշիլիլ ճանսըլ գուլվէթլէր կէօրմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, մատէնլէրաէ պիր թաղըմ իշիլի վար տըր քի, պու իշիլի ճանսըլ գուլվէթլէրէ կէօրիւնըլիւմէտիլիլտէն, ճանը գուլվէթլէրէ, եանի՝ ինսան իլէ անըն մուսվինի մէսապէսիւնտէ օլան հալլամաթը էհիլէեքտէն պազըլարընա կէօրտիւրիւլմէքտէ տիր, Պու կիպի իշիլիլ իշին ալթ տաշա զիեատէ եուլաաաք տա իսէ տէ, անըն մուհաֆադաք ֆուգարա կիւրուհու իշին բէք մասրաֆըլ տըր, իմտի պու կիպի իշիլիլ իշպու թէմիլ, ունուլ, զէքի, սաալըք, վէ չօղլուք սէս սէս տա չըգարմաեան հալլամա, եանի՝ քէլպէ թէրք օլունմուլ տուրլար, չիւնքի քէլպ իտապիլթ թարաֆընտան պու մալթուպու հուսուլինէ խասսէթէն մուլաֆըլք պիր թարգտա խալգ օլունմուլ տուր տէնիլէպիլիլ:

(Աւետարեք)

)(70)

ԿԻՃԷ ԱՏԷՄԻ

Պու թէլապիլիւթ վէ թէհտիտաթ վէ պու թասալվուրաթ արասընտա վազըլթ կէշմէքտէ օլուպ, Անսէլմին աշվալիկնէ հիլ պիր թէլտտիւլ գուհուրա կէլմէտիլի կիպի, մէքըլար տէհէթիլէ սարէթին պիր սիեադտա կիլթմէսինէ նիհաեթթ վէրմէք իւզըլ հիլ պիր հատիսէ տախի վուգու պուլմաալ, Պու հալ էօլիւմէ մուստիլ օլուպ, Անսէլմտէ պիտալթ Էօլիւմիւ արգուլմէքտէ իտի իսէ տէ, իշֆա իտէճէք պիր պօրճու օլուպ, պուլունան կէրի տուրմաեաճաղընտան, պիր կիւն, պուլունտուղու ճէհէնէմտէն գուրթուլմաք, վէ Պիլիլին սաաաթթինէ նէգարէթ իթմէք, եալսօտ օ սաաաթթի տիւշարը թէշիլթէ գըլմըլ օլանլարը թէլտիպ իլլէմէք իւզըլ, օ սէֆիլ էօմիւրտէն ալըլմաք իսթմէմէքտէ իտի:

Անսէլմ էօլլէ պիր վաղիլթէքտէ պուլունտուրտու քի, տախի սուրէթտէ իշիլտիլի սէսլէրտէն լալլի հէք սէս վէ հարէքթիլ իշիլտէ, իլէաճիւլ վէ մէսէրլէթինի մուճիպ օլմասը թապիլ իտի, իշիլէ պիր կիւն, եալսօտ պիր կիճէ, — չիւնքի կիւնտիւլք վէ եա կիճէ օլտուղունա քէնտիսի տէ պիլմէք իտի, — մաղարանըն գաեա թարաֆընտան մուլթաա գալմ վուրուլմաք սէսի իշիլմէքտէ, ֆէվգէլտէ հայրէթտէ գալտը: Պու վուրուլուլ ուգադտան շէքիլ տարպէսինէ, եալսօտ տալլալարըն՝ գաեալարըն ալալըլարըն տէօյմէսինէ միւշապիլ իտի:

Անսէլմ քէմալը տիգգաթլէ տիլլէտի, իլք տէֆա օլարաք գուլաղընա ալէօլլէ պիր սէս աքս իտիպ, ֆաքաթ պու սէս օլ գատար գալթ վէ օլ գատար պէլլիլիլ իտի քի, տախի սուրէթտէ վուգուա կէլլէն շամաթալար արասընտա պու կէլլէն իշիլտէպիլմէք իշին բէք ալըլըք պիր գուլաք օլմալը իտի, Լաքին պու սէս՝ շիմտիլէ տէկիլին իշիլտիլլէլտէն օլմատըլընտան, մէրգուլուն գուլաղընա տէլմիլ իտի, Հալպու քի օ սէս նէ՝ սէս կէլլէօրտու, քի՝ հասըլ իտիեօրտու, իշիլէ պու խուսուն, Անսէլմ իշին մալլուլ օլմաեալ, էլվէլ էմիլտէ, պիր ինսան էլլին, պիր ալթ վասըլմալըլա գաեաեք տէլմէքտէ օլտուղունա զանն իթտի իսէ տէ, պու գալիլ մի, իշիլմալտիլ մի իտի, քի՝ գաեա իշինտէ շալըլմաեք խաթըրա կէթիլէպիլիլ իտի, Եալընը պիր մահպուս՝ ֆիրար իշին գաեաեք տէլմէքտէ թէշպալիլ իտէպիլիլ իտի իսէ տէ, հաշիլը մահպուս՝ պուլունտուղու տախիլէն չըգաաղըլըն իշիլմալի օլմատըլընը խաթըլաաղըլընտա, մէլուն օլմալ իտի, Տէօրթ թարաֆընը գուլաթմա վէ աղըլըլալըլա քէնտիսիին պօղուլմաք րատտէսինէ կէթիլէն գօճա թալլարը ինսան էլի պէրթարաֆ իտէպիլիլ մի իտի — խալ, Անսէլմ պուրասընը ասլա խաթըրա կէթիլմէպիլ, հէք հալտէ քէնտի եաղընընտա գաեա իշինտէ ալլըլըլ օլան պիր տէլիլէ տալլալարըն վուրմասը սէսի՝ քէնտիսիին ալտաթմաքտա իտի:

Լաքին մէքըլար սէս գաթթ օլունմաեալ, միւսապի ֆասալար իլէ տէվամ իթմէքտէ, վէ Անսէլմին վուրուլարը սալմասընա պաղըլըրտա, կիլթտիքէ օ սէս եաղլալմաքտա իտի:

Մէրգուլ, մէքըլար սէստէն մէրաքտա գալարաք, անը տիլլէմէք վաքթընը կէշիլտիլիլտէն, պու խուսուն

էսարէթ սրգընթընը պիր միւտաթթէք տէֆ իթտի, վէ պիրտէն պիրէ օ սէս գաթթ օլտուղունտա, Անսէլմէ, քէնտիսիտէն պիր շէլ էքսիլմիլ տիր կիպի կէօրիւնտիւ, Շէլլէքի գալպի պիրտէն պիր վուրմալ օլտու, զընտան՝ պիւթիւն աղըլըլըլա իւզէրինէ պիւտի, չիւնքի իշիլտիլէն սէտա պաեթսինտէ, պիր իլէ պուլունտուղունա զանն իթմէքտէ իլէն, մէքըլար սէս տուրունճա, պիւսպիլթիւն քէնտի քէնտիլէ վէ մէթրուք հալտէ գալտը, վէ օլ վաղըլթ թալմիւնալ վէ ֆարգիլեաթը զիհէնի իշպալէ պաշլատը, Ֆիլվաքը էկէր օ սէս տալլալարտան հասըլ օլունտուրտա իսէ, տալլալարըն հիւքմիւ գաթթ օլունմատըլը ճիլէթլէ, օ սէս տուրմաալը իտի, Տիլմէք պիր քիմսէ իտի, իշիլէ պու սուրէթլէ Անսէլմ՝ իւմիտըլար օլմաեա պաշլաեալ, պիշարէ օ տէհէթթի մաղարաեա ալթըլտըլընտան պիւրուլիլ տէֆա օլարաք մէսրուր, վէ պունաան պէօլլէ պիր մէղուլիլէլէ մալիք օլտու: Պիւսպիլին զիքր օլունան սէս էնիտէն պէլլտի: Էկէր օ սէս իլքարար իթմէ իտի, քէնտիսի կիպի պէտգալթ պիր մահպուսուն չըգաճաք պիր Եօլալմալ իւզըլ պու սէս հալլալ իթմէքտէ օլտուղունա հիւքմիլ իտիլմէ, կի տէր, քեար իտի, իմտի էկէր պիրպիրիլէրաթ կէլլէլիլ: . . . Էկէր Անսէլմ մէրգուլ պու իւմիտիլտէ, պու միւլալաաաաաաա իլլէլմէք ճէսարէթ իտի, չիւնքի պու խուսուն՝ սըրֆ տիվանէլիլ իտի:

Մէս թէքարար իշիլտիլմէքտէ պաշլատը, Պու տէֆա Անսէլմ սաաթլարաճա մէքըլար սէսի տիլլէլիլ, պուլունա էսէրը թէլապիլիլ օլմատըլըն զանն իթմէքտէ, վէ իշպու սէսին կիլթտիլմէքտէ օլտուղունա, վէ հէք պիր վուրունուլտա գաեաեք սարըլմաքտա խուսկիլիլ գըեա իլլէմէքտէ իտի, Հալպու քի վուրուլար արասըրա տուրուպ թէքրար պաշլաաաաաա օլմասըլա, Անսէլմ, պուլունան հիլ պիր նէթիլէ հասըլ օլտըլընը կէօրմէսի իւզէրինէ, օլ անէ տէհէն իշիլթմէքտէ օլտուղու տիլլէր շամաթալար վէ սէսլէր կիպի պունաա տախի ալըլտը, վէ օնտան սօնրա իշիլտիլէն սէս էհէմիլիլ վէրմէտի:

Պուլունա պիւսպիլ պիր կիւն, տիլվարըն արասընտա բէք ճիւղի պիր գալլամա գալմըլ օլտուղունա իրաեք իտէճէք մէրթէպէտէ սէս եաղլաաղըլընտան, Անսէլմին նաղարը իտէքաթթ թաշարիլ օլունարաք, հէման գուլաղըն տիվարա տաեաթլալ, ֆիլվաղը հէք տարպէտէ գաեաեք ճիւղիլէ սարալմաքտա օլտուղունա հիս իթտի, վէ հէք հալտէ պիր մահպուսուն ֆիրար գատիլլէ վէ չիւպհէպիլ քէնտի տախիլէն տիւլէնէկիլիլ պիլմէլէրէք, տիվար տէլմէքտէ օլտուղունա չիւպհէսի գալմատը:

Տէրհալ Անսէլմ, աեաք գապարընտան պիրիլիլ չըգալըլ, իւլ տէֆա գաեա վուրտու: անիւնտէ տիլարտան իշիլտիլէն սէս գաթթ իտիլիլ, աք սօնրա քէնտիլին վուրուլուլ թարգընտա իւլ վուրուլ վաղը օլտու, Անսէլմ պունա տա մուգապլէլ իթտի, վէ պատէհու, խարիլմէ պուլունան շախս՝ մէքըլար մուգապլէլտէն քէսպի ճէսարէթ իթմիլէսինէ, տարպէլէրինէ տաշա զիեատէ կէլմիլ վէրտիրտի:

(Տէվամի)

